

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, 7 juli 2024

Betreft zienswijze ontwerp programma windenergie

Betreft vogels in de Hoge Dijk, locatie AMC, natuurgebieden Hoge Dijk en golfbaan, in plan Wind Amsterdam heet dit *Knooppunt Holendrecht 6A*

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Als bewoner van Gaasperdam geniet ik van drie kleine maar zeer rijke vogelgebieden in twee gemeenten: ja, er zijn auto's. Maar er zijn vooral heel diverse en bijzondere vogelpopulaties, aansluitend op elkaar en onderling overeenkomend maar ook heel verschillend. Van een heel grote diversiteit, het gaat hier in totaal om honderd of meer soorten die deze plekken prefereren. De vogels vliegen de A2 over maar hebben hun kleine specifieke voorkeursgebieden om te broeden, rusten, foerageren en overwinteren. Daarnaast maken de gebieden deel uit van de ecologische verbindingzone, en zijn deels NNN gebied. Ik noem hier de drie samenhangende gebieden en beperk me daarna tot één van de drie: het Amsterdamse de Hoge Dijk.

1. (polder Holendrecht in het beroemde landje van Geijssel, gemeente Ouder-Amstel)
2. (Ouderkerkerplas, eveneens gemeente Ouder-Amstel)

3. het natuurgebied de Hoge Dijk, Amsterdam, voor u in Plan Wind Amsterdam "Knooppunt Holendrecht 6A".

> PWA zegt over Hoge Dijk: *"Vanwege de, in vergelijking met andere gebieden, beperktere nadelige milieugevolgen is dit gebied (U NOEMT HET GEBIED KNOOPPUNT HOLENDRECHT 6A) aangewezen als mogelijk gebied voor plaatsing van een solitaire windturbine."* (Lees: van 212 meter hoog, zoals elders in PWA blijkt)

Als lid van de natuurvereniging De Ruige Hof, sinds tien jaar betrokken bij de in de regio bekende vogelwandelingen door de Hoge Dijk voel ik me door Plan Wind Amsterdam genegeerd als het gaat om vogels. Ik voel me extra en opnieuw genegeerd nu u sinds 21 mei zelfs denkt dat dit gebied een van de meest geschikte gebieden van Amsterdam is. Kent u de natuurwaarden? Liep u mee met een van de in de hele regio bekende vogelwandelingen door dit gebiedje? Bent u wel eens in De Hoge Dijk geweest, in natuurgebied Klarenbeek? Bij Natuurvereniging De Ruige Hof? Bij het meertje, strandje De Hoge Dijk? En op de gebiedjes op het golfterrein? Waarom heeft u niet in de fase van gebiedsaanwijzing een tiental lokale superdeskundigen en de drie raadsadressen van dit kleine gebiedje geraadpleegd? Waarom heeft u de informatie die ze aandroegen bij herhaling genegeerd? Vogelbescherming Nederland zegt dat juist de deskundigen van de locaties de onontbeerlijke aanvulling vormen op de SOVON gegevens en op de andere landelijke gegevens. Spaart u zelfs ook dit onderzoek op voor de projectfase, voor de projectMER en voor de projectontwikkelaar? Hoe kunt u

een gebied als qua natuur het meest geschikt bestempelen als u helemaal niet weet wat er broedt en leeft, en alle inkomende informatie negeert?

Een greep uit deze vogels: naast spechten, groenlingen, sijsjes, puttertjes en alle soorten mezen zijn er

- a) soorten die meestal in Afrika en soms in Zuid- Europa overwinteren en die hier broeden
- b) roofvogels en uilen
- c) passanten van Natura 2000 naar Natura 2000
- d. overwinteraars

a. Vogels die in Afrika en Zuid- Europa overwinteren en die hier broeden zijn onder andere de nachtegaal en de spotvogel. Ze imiteren de geluiden van de jungle en mengen die met de geluiden die ze van hier kennen, waarmee ze ons kunnen verwarren. Ook de bosrietzanger doet dat. Andere rietvogels zijn de kleine karekieten, gewone rietzangers, snorren, sprinkhaanrietzangers, rietgorzen, en in de bomen rondom de koekoek die met de kleine karekieten meekomt. Ook zijn er goudvinken, goudhaantjes en vuurgoudhaantjes, en blauwborsten met hun bijzondere jubelzang. De ijsvogel broedt aan het ven de hoge Dijk drie nesten per jaar uit. Mensen komen van verre om de ouders de jongen te zien voeren. Op de vogelwandelingen in de Ruige Hof worden per keer zo'n 40 soorten geteld. Het is spannend.

b. Er broeden bosuilen en ransuilen, er worden kerkuilen gesignaleerd. Buizerds broeden er veel, en af en toe ook haviken. Sperwers en slechtvalken zien we, veel torenvalken en soms een boomvalk. Van al deze soorten roofvogels en uilen is sinds een paar jaar bekend dat ze extra veel last hebben van windturbines: ze letten niet op als ze jagen en ze kijken alleen maar naar beneden, en komen er zo in verstrikt.

c. Passanten zijn er veel, zij vliegen hoog. Ze zijn onderweg naar of komend van Natura 2000 Botshol, Naardermeer of Oostelijke Vechtplassen. Veel lepelaars, heel veel aalscholvers en alle soorten ganzen, maar ook sporadisch kraanvogels en een zeearend, of grutto's en regenwulpen en de andere vogels van de zeer lange trek. Aan de rivier de Holendrecht bij Landje van Geijssel rusten ze uit om hun verdere trek naar de Noordelijke broedgebieden te vervolgen. Het gaat hier om tientallen soorten waarvan veel van de rode lijst. Zoals de grutto.

d. Overwinteraars zijn de tienduizenden smienten van de Ouderkerkerplas. Dat is hun rustgebied, maar ze gaan geregeld ook in groepjes van 30 tot 60 naar de rivier het Gein in het Utrechtse Geingebied, en naar de sloten langs de Amsterdamse wijk Gein 4. Sommigen overwinteren ook daar. Ook dit is een rode lijst soort.

> PWA vervolgt over Hoge Dijk : “Wel overlapt het zoekgebied deels met NNN gebied. De aanwezige natuurwaarden zijn minder hoog dan in sommige andere gebieden en kunnen in overleg met de provincie en Staatsbosbeheer gecompenseerd worden.”

a. Dat de natuurwaarden minder hoog zijn zie ik niet onderbouwd. De Hoge Dijk maakt deel uit van de ecologische verbindingzone tussen Diemerscheg via het Gein en de rivier de Holendrecht naar Amstelscheg. De rijkdom aan soorten vogels, amfibieën, reptielen en planten is overweldigend. Het is merkbaar dat PlanMER Amsterdam hier geen kennis van genomen heeft.

b. Over die compensatie zegt de **Expertgroep Windturbines en Natuur van de gemeente Amsterdam in haar RES - advies van 4 april 2022:**

- *“Een potentieel knelpunt in Amsterdam is de beschikbaarheid van gebieden waar de compensatie kan worden uitgevoerd. Compensatie vindt bij voorkeur plaats op niet al te grote afstand van de ingreep. In Amsterdam is de grond echter schaars en de grondprijs is hoog. De expertgroep is op voorhand van mening dat de mogelijkheden voor compensatie in de omgeving erg beperkt zijn.”*
- *“Zoekgebieden Knooppunt Holendrecht en Ouderkerkerplas hebben overlap met NNN. Wanneer hier windturbines worden ontwikkeld is sprake van een compensatieopgave van het beheertype dat fysiek of kwalitatief wordt aangetast. Nadere toetsing is nodig.”*
- *“Bij negatieve effecten op NNN en BPL moet worden aangetoond dat er geen reële alternatieven zijn, dat er een groot maatschappelijk belang is en dat effecten worden gecompenseerd.”*
- *“Toetsing ligt in eerste instantie bij het bevoegd gezag dat de vergunning/toestemming verleent. Voor toepassing van de meerwaardebepaling is medewerking van de provincie wel noodzakelijk in het kader van de compensatieovereenkomst die met de provincie moet worden gesloten.”*

Knooppunt van snelwegen of ook van vogeltrekroutes?

Omdat vogels bij hun trek graag kustlijnen volgen op hun tocht van de Noordelijke gebieden en de Angelsaksische gebieden naar Zuid – Europa en Afrika, heeft Nederland internationaal gezien een grote verantwoordelijkheid voor vogelsoorten. Ze onderbreken hun trek om hier te foerageren, op te vetten en partners (terug) te vinden, en dat doen ze graag in polder Holendrecht op het landje van Geijssel. Natuurlijk vliegen ze daar heel wat rond. De grote trekvogels komen ook wel aan de Amsterdamse kant. Van de kleine trekvogels, die juist graag aan de Amsterdamse kant (en ook wel bij Ouderkerker Plas) broeden, weten we minder. We hebben nog lang niet alles in kaart, zegt ook het VU onderzoek. De windturbines die het college wil plaatsen staan er wél over 30 jaar nog, als er misschien al veel meer in kaart gebracht is. Maar die windturbines kunnen dan niet zo gemakkelijk meer weg. De impact, als die er is, is blijvend. We moeten niet de energiecrisis oplossen terwijl we intussen misschien wel de biodiversiteitscrisis verergeren.

Adviezen bij start RES van vijf natuurorganisaties over knooppunt Holendrecht

Vijf natuurorganisaties hebben meteen in 2020 bij de start van de RESsen hun grote zorgen uitgesproken over Knooppunt Holendrecht als locatie voor windturbines. Het zijn vanuit de provincie Utrecht **Natuurmonumenten, Natuur en Milieu Utrecht, Utrechts Landschap en Landschap Erfgoed Utrecht**. Hun aanbeveling:

“.....echter is de RES voor de regio U16 nog niet gepresenteerd en de naaste burens Ouder-Amstel en Amsterdam vallen onder de RES regio Noord-Holland Zuid. De drie gemeenten (bedoeld worden Ronde Venen, Amsterdam en Ouder-Amstel, Ronde Venen heeft inmiddels deze locatie laten vallen ARvdL) zoeken allen naar locaties aan de randen van haar gemeentegrens en provinciegrens. Rond het knooppunt van de A9/A2 zien wij een zorgelijk grote concentratie van zoeklocaties voor windmolens ontstaan. Dat is op een cruciale verbinding in het Natuur Netwerk Nederland, en op een van de drukste vliegroutes van vogels.”

Vanuit vogelbescherming Noord – Holland kwam ook meteen in 2020 het volgende geluid:

*“Niet positief zijn de organisaties over vier zoekgebieden in IJsselmeer, IJmeer, **polder Holendrecht** en langs de dijk naar Marken. Op die plekken pakken windmolens en zonne-atollen slecht uit voor vogels èn zijn ze een aantasting van het waardevolle landschap. Daarom vragen Milieufederatie Noord-Holland, Natuurmonumenten, Landschap Noord Holland, Het Goois Natuurreservaat en Vogelbescherming Nederland aan Provinciale Staten om deze zoeklocaties te verplaatsen naar geschiktere gebieden.”*

Speelt er misschien nog iets anders dan natuur als wegingsfactor ?

Juist de locaties die uit oogpunt van de natuur ongeschikt zijn, zijn voor windturbinebouwers het meest aantrekkelijk. Op een voor de hand liggende locatie als het havengebied, kunnen windmolens minder de hoogte in omdat Schiphol vlakbij is, bovendien zijn er daar al veel bedrijven aan de gang en die hebben belangen. Gebieden met de hoogste natuurwaarde zijn voor windturbinebouwers het meest interessant, omdat je daar 200 meter de hoogte in kan en er minder kapitaalcrachtige belanghebbenden in de weg zitten. Ook zijn ze makkelijker te ontwikkelen, er staat niet zoveel beton. Speelt dit misschien mee in de aanwijzing? En als dat zo is, is dat dan niet een verkapte afweging waarin de natuur niet genoemd wordt maar die wel ten nadele van de natuur, ook op deze plekken, uitvalt?

- <https://www.deruigehof.nl>

[https://amsterdam.notubiz.nl/document/9947344/2/Raadsadres%20Natuurver %20de%20Ruigehof%20draagvlak%20zoekgebieden%20windmolens](https://amsterdam.notubiz.nl/document/9947344/2/Raadsadres%20Natuurver%20de%20Ruigehof%20draagvlak%20zoekgebieden%20windmolens)

- [advies expertgroep windturbines en natuur.pdf \(openresearch.amsterdam\)](#), RES Amsterdam 5 april 2022

- [Randvoorwaarden-Advies-RES-Klankbordgroep-Natuur-en-Landschap-4-4-22.pdf \(energieregionh.nl\)](#), RES Amsterdam 4 april 2022

[Oproep natuurorganisaties aan RES Noord-Holland: Alternatief nodig voor wind en zon in natuur | Vogelbescherming](#)

[Herziene brief natuurorganisaties zon en wind De Ronde Venen-1.pdf \(itarch.nl\)](#)